

SBOROVÝ DOPIS 4/2022 z Uhříněvsi a z Říčan

Kees de Jort: Josef a Marie

Vlk bude pobývat s beránkem, levhart s kůzlem
odpočívat. Tele a lvíče i žírný dobytek budou spolu
a malý hoch je bude vodit.

Izaiáš 11,6

Milí přátelé,

v letošním adventním období si intenzivně uvědomuji, jak velkým darem je skutečnost, že se můžeme těšit na budoucnost. Skutečnost, že s nadějí očekáváme příchod Spasitele. Jinak řečeno – že očekáváme Boží aktivní vstup do reality našich životů i celého světa. Shodou okolností se v Heslech Jednoty bratrské na začátku adventního období objevily texty z knihy proroka Izajáše (*Iz 40 a 62*), které ujišťují právě o tom, že Hospodin, Bůh Izraele nezapomíná na člověka, že má smysl upírat naději k Jeho jednání. Že má smysl upírat naději k budoucnosti.

Je to přímo revoluční tvrzení do doby, ve které je budoucnost naprosto nejistá, rozpochybovaná a proto se člověk stahuje do přítomnosti, ale ani tu nemá pod kontrolou, a tak se do ohlíží za idealizovanou minulostí. Je to frustrující, chtěli bychom to jinak, ale je to realita, na kterou neustále narážíme.

Biblické svědectví bezesporu tuto rezignaci na budoucnost kritizuje. Zároveň ale nezastírá realitu kolem nás. Nelakuje ji na růžovo. Nevstupuje do lidské bolesti frázemi stylu – „to bude dobré“ nebo „jinde jsou na tom hůř“. Vstupuje do ní s ujištěním, že Pán Bůh odmítá lidské utrpení, vstupuje do něj a probourává z něj cestu ven.

Vědomě jsem použil slovo „probourává“, protože Boží otevírání budoucnosti není laciné. Když použijeme vánočního příběhu z Matoušova evangelia, otevře se před námi tvrdá realita světa ovládaného těmi, kdo mají moc. Kdo mají moc, aby život brali. Nad tím se nedají zavřít oči, to se nedá vytěsnit. A bibličtí svědkové to ani nedělají.

Jediné, o čem svědčí, je, že Bůh je tím, kdo dává život. Kdo stojí na straně života. Vánoční příběh jasně ukazuje, jak je život zranitelný – ale to nic nemění na tom, že právě v jeho zranitelnosti je Pán Bůh s námi. A v této víře stojí za to žít. V této víře se otevírá budoucnost navzdory všemu, co nás svírá. Navzdory lidskému hříchu.

Jiří Ort

Srdečně zveme na vánoční bohoslužby

Uhříněves (Husovo nám. 378/40)

24. 12. 2022, 22.00	sobota	Štědrý večer	
25. 12. 2022, 9.00	neděle	Boží hod vánoční	vysluhování Večeře Páně

Říčany (Komenského nám. 1580)

26. 12. 2022, 11.00	pondělí	2. svátek vánoční	vysluhování Večeře Páně

Adventní koncerty v našem kostele

9. 12. 2022, 19.00	pěvecký sbor Hafotet
12. 12. 2022, 19.00	pěvecký sbor Houftet
18. 12. 2022, 19.30	Pěvecký sbor Akordum a hosté: Jakub Jan Ryba: Česká mše vánoční

Běleč – podzim 2022

I na podzim jsme se sjeli do Běleče, abychom byli spolu a zároveň se v pátek a v sobotu večer sešli nejen k povídání, ale i k promýšlení biblických textů. Tentokrát jsme se zamýšleli nad texty, které otevírají budoucnost navzdory všem protitlakům – *Ex 12* – hod beránka před vyvedením z Egypta a *Mk 5,1–20* – dar budoucnosti pro člověka posedlého demony.

Jako vždy jsme si pobyt užili – bylo o nás skvěle postaráno kuchyní počínaje a ubytováním konče. Měli jsme radost, že tentokrát už mohli jet i Břendovi a také Barbora Holášková. Sobotu jsme strávili především hledáním hub – důkazem buď fotografie z mistrovským úlovkem. Děti hledaly s velkým nadšením i s velkým úspěchem.

V neděli jsme společně jeli na bohoslužby do sboru ČCE v Třebechovicích – a tentokrát jsme konečně zastihli místního bratra faráře Mikiho Erdingera. A mohli mu pográtulovat k narození syna! Synka ani jeho maminku jsme neviděli, protože miminko bylo hodně čerstvé.

Srdečně zveme na jarní setkání, které se bude konat v termínu 24.–26. března 2023. Kdo byste si chtěli zapsat i podzimní termín, tak ten bude 13.–15. 10. 2023.

Jiří Ort

DOUFAT – vsadit na nemožnou Možnost

Hebrejská bible užívá pro **duchovní dimenzi doufání** kořene *k-v-h* = mít naději, nadít se, napjatě očekávat. *Tikvá* znamená naděje, ale též šňůrka. Možná, že v pozadí je měřící šňůra (*káv*), vyměřující vzdálenost od jednoho bodu k bodu druhému; může jít o napětí mezi doufajícím a osobou či věcí, k níž se doufavec „pne“. Jiným označením je *ch-s-h* = schoulit se, vinout se, přitulit se; machsé – to je útulek. Jiným výrazem pro doufání je *b-t-ch* = doufat, důvěřovat, žít bezstarostně: „Já v tvé milosrdenství však doufám.“ (Ž 13,6) **Sám Hospodin je v posledu naše jistota, k níž se upínáme.** Na druhé straně platí: „Proklet buď muž, který doufá v člověka.“ (Jr 17,5) Slůvkem pro doufání je i *ch-k-h* = toužebně čekat, čekat s důvěrou. I v překérní situaci Božího soudu, říká Sofonjáš, nemáme házet flintu do žita: „A tak na mě očekávejte, je výrok Hospodinův.“ (Sf 3,8) Řeckým adekvátem je sloveso *elpizein* = mít naději a podstatné jméno *elpis* = naděje. Dalekosáhlé je apoštolovo vyznání: „Jsme spaseni v naději...“ (Ř 8,24a) Spasení nelze ztotožnit s našimi blahými pocity. Naděje je něco riskantního, něco,

co nemůžeme vnějším způsobem evidovat: „Naděje pak, která se vidí, není naděje.“ (Ř 8,24b – BKr) V řeckém textu Bible se setkáme s pojmem *hypomenein* (*menein*) = pozůstat, vydržet, čekat. I to patří k doufání: vytrvat až do konce (Mt 10,22). S nadějí máme snášet příkoří kvůli následování Krista (1Pt 2,20). Naděje je jako na orličích křídlech nesena láskou – *agapé* (1K 13,7), která svou výsostností způsobí, že už naděje (ani víry) nebude zapotřebí (1 K 13,13). **Nadějí vstupujeme na práh lásky.** Neopominutelným slovem pro naději je i sloveso *tharsein* = být dobré mysli, mít odvalu povznést se v polekané mysli k jistotě, že sama milosrdná

Boží pravda odvrhne mé hříchy v naprosté zapomnění: „Bud' dobré myslí, dítě, odpouštějí se ti hříchy.“ (Mt 9,2) Lepá latina užívá pro vzlet, let a spočinutí doufání výrazu *sperare*: Ave, cruc, spes unica. Jakož i *manere, permanere, perseverare* aj.

1. Víra – naděje – láska, to jsou sestry. Naděje plésá ve vášnivém objetí víry, neudělá bez ní ani krok, a v **náruči lásky**, která rozněcuje vysoký oranžový plamen naprostého spolehnutí na Matku Pravdu. Naděje je odvahou vstoupit do zóny Hospodinovy a Kristovy budoucnosti. V této zóně je beznaděj a malodechost odklizená jako haraburdí uvadlé minulosti.

2. Vsadit na naději je možná šílené. Ale ty se musíš spásně pomást, aby tě neshltla špinavá řeka nechuti k životu a nestatečnosti žít Boží věčno.

3. Vzpomeň na Komenského, Masaryka a Patočku – bez naděje by to byly jen suché květiny v historickém herbáři. Ani Ježíš z podivného Nazaretu by nemohl vdechovat své poslání bez naděje, o kterou musel, zalit strážní, bojovat den co den. Vzpomeň svých rodičů, kteří tě vydoufali, poněvadž se sytili chlebem naděje.

4. Láska je matkou světa. **Naděje je rosnou vzpruhou, jíž žijí toužící lidé**, úpící stvoření i bios a fysis kamsi se řítícího kosmu.

Milan Balabán

Ve čtvrtek 6. října 2022 zemřela ve věku nedožitých 92 let sestra Libuše Votavová. Patřila neodmyslitelně k Uhříněvsi i k našemu sborovému společenství. Rozloučit jsme se s ní mohli ve Velké obřadní síni krematoria ve Strašnicích i v našem kostele. Nabízím slova rozloučení, která zazněla v našem kostele.

Jiří Ort

Rozloučení se sestrou Libuší Votavovou I

Čtení: Lk 1,46-55

Není možné vzpomínat na Libušku Votavovou, aniž bychom si uvědomili, že nás zvala do lidských příběhů. Připomněli jsme si to už včera při rozloučení ve velké obřadní síni krematoria. Tento dar, který Libuška měla, nebyl vůbec samozřejmý. Osobně pro mě byl obrovskou pomocí, když jsem přišel jako nový farář do Uhříněvsi a snažil jsem se poznat nové lidi, ale také historii místa, do kterého jsme se s manželkou přistěhovali. Setkání s Libuškou pro mě bylo jedno ze zásadních setkání, které mě velice pomohlo cítit se tu jako doma. Protože cítit se někde doma znamená znát nejen současnost, ale i historii. A to historii skutečnou – ne pouze to, kdy byla založená Uhříněves nebo kdy byl založen tento sbor. Skutečná historie je historií jednotlivých životů – ve vši kráse i tragičnosti. A toto Libuška byla schopná nabídnout.

A nejen to. Ony jednotlivé životy se mohou setkávat. S „velkou“ historií to tak jednoduché není – ta má své vítězné a poražené vykladače, ta má své ideologické zákopy. S konkrétními lidmi, s konkrétními lidskými příběhy, se musíme mnohem víc ptát, otvírat se jim. A to vede k setkání. To vede k účasti, k naslouchání. Krásně to napsal Karel Čapek v jednom svém sloupku v Lidových novinách v r. 1938: „... Mnoho se změnilo a ještě víc je toho, co přešlo ve stav nepokojného hemžení; i musíš hledat očima něco co trvá a je stálé. Chválabohu, chválabohu, už nevyhlížíš marně. Najdeš to v lidech, samozřejmě, neporušené a trpělivé. Pocítíš tiché a stálé dějství vedle toho dějství nejhalasnějšího; to tiché a nejtišší jsou ty pravé dějiny, neboť bez stálosti není dějin, hemžení a převrácení nejsou dějiny. ...“

Právě toto nám umožňovaly Libuščiny vzpomínky. To, že nám Libuščina znalost lidských příběhů otevřela naprosto živé vnímání hromadné deportace židovských spoluobčanů do koncentračního tábora v září 1942, je něco, za co nikdy nemůžeme dostatečně podě-

kovat. Stejně tak pro mě otevřela příběh Slávka Macháněho, člena tohoto sboru, který byl v květnu roku 1945 zavražděn spolu s dalšími v Bretschneiderově vile ustupujícími německými vojsky. A toto vtažení do příběhů, možnost setkání s konkrétními lidmi, otevírání těch pravých dějin, je další rozměr Libuščina vnímání, který podtrhuje pocit domova.

Uvědomuji si, že byla určitě ovlivněná výchovou, prostředím, které doma zažívala. Člověk, který cítí pevné zázemí, se cítí bezpečný a dokáže se otevírat druhým. A právě to je základ biblického svědectví. Svědectví, které bylo pro sestru Libuši důležité. Kolem kterého se utvářelo společenství, které bylo pro sestru Libuši důležité.

Pocit bezpečí je totiž neustále narušován. Uvědomujeme si to dnes, kdy strach způsobuje nenávisť. Kdy odkrývá v člověku věci, o kterých by nevěřil, že je v sobě má. Libuška si to ve svém dlouhém životě uvědomovala mnohokrát – za války, v děsivých 50. letech, v době normalizace. V dobách, kdy byl člověk ničen mimo jiné právě intenzivní snahou odebrat mu paměť. A právě tváří v tvář silám, které až příliš často přesahují lidské možnosti bránit se, zaznívá biblické ujištění – není to lidská paměť, která je tou určující silou lidských životů, ale je to paměť Hospodina, Boha Izraele, který pamatuje na všechny, které už člověk ze své paměti raději vytěsnil.

Slyšíme to v nádherném Mariině chvalozpěvu, který jsem četl na začátku: „Ujal se svého služebníka Izraele, pamětliv svého milosrdenství, jež slíbil našim otcům, Abrahamovi a jeho potomkům navěky.“ Záchranou člověka, jeho budoucností, nejsou lidské zásluhy, lidské schopnosti, ale Boží paměť, Boží věrnost svým slibům. Za slíbením. Je to vlastně Boží nabídka života, Boží nabídka domova, kde je na všechny pamatováno. I na ty lidské příběhy, na které už nemáme kapacitu. To všechno zaznívá v Mariině písni vděčnosti za darovaný život. Za život, ve kterém je přítomen Hospodin, za život, ve kterém smíme mít jistotu, že existuje domov, do kterého patříme.

Paměť je zcela zásadní věcí v lidském životě. Je to obrovský Boží

dar, který je základním znakem lidské identity. Velice často v Bibli čteme – „pamatujte“ na trpící, na vězně, na ty, kdo nemají domov. Ale to zásadní „pamatujte“ je – „pamatujte na Hospodina“. Z tohoto pamatování, připomínání si Boží věrnosti, roste pocit bezpečí domova. Z tohoto pamatování, připomínání, roste schopnost pamatovat na druhé.

Jsem velice vděčný za svědectví života sestry Libuše Votavové, která na druhé pamatovala. A jsem velice vděčný za jistotu víry, že Pán Bůh vždy pamatoval na ni a že ji na konci jejího života přijal do své náruče.

Rozloučení se sestrou Libuší Votavovou II

Pan Šalomoun objevil u bratří Dupinů ve slepé uličce Saint-Barthelémy pohlednici s fotografií odalisky, jaké tehdy měli v Alžíru, když byl ještě francouzský, a na rubu stála něžná slova nemůžu bez tebe žít ty mi chybíš vůbec nejvíc ze všeho, budu v pátek v sedm hodin pod hodinama na place Blanche, čekám tě z celého srdce tvá Fanny. Pan Šalomoun honem strčil lístek do kapsy a podíval se na své drahocenné švýcarské hodinky, kolikátého je a kolik je hodin. Svrástil obočí a vrátil se domů. Příští pátek v šest třicet se dal zavézt na place Blanche a koukal po hodinách, jenomže hodiny nikde. Vypadal nespokojeně a vyptával se v celé čtvrti. Našli jsme jednu domovnici, která si vzpomínala na hodiny i na to, kde byly. Pan Šalomoun vyběhl, aby neměl zpoždění, a úderem sedmé byl na místě, a ani v tomto případě jsem nezjistil, jestli to udělal na památku zmizelých milenců, nebo jestli tím protestoval proti biblickému vichru, který to všechno odvál jako malichernost a nicotu.

„Promiňte, pane Šalomoune, ale proč to děláte? Z toho děvčete už dávno nic nezbyvá, takže co?“

Naklonil hlavu, jako by chtěl říct zajisté, zajisté.

„Milý Jeane, chodíme se přece poklonit místům, kde žili Victor Hugo Balzac nebo Ludvík Čtrnáctý, vidíte?“

„Ale to byli významní lidi, pane Šalomoune. Victor Hugo byl někdo. Myslet na ně a klanět se s dojetím jejich památce, to je normální. Byly to historické osobnosti!“

„Ano, každý vzpomíná na slavné lidi a nikdo se nestrá o lidi, kteří nic neznamenali, ale milovali, doufali a trpěli. Ti, kdo pokorně přijali naši společnou konfekci hned při narození a pokorně ji dověkli až na konečnou stanici. Už sám výraz ‚ti, kteří nic neznamenali‘, je hrozný, pravnivý a neúnosný. Odmítám ho v celém rozsahu svých skromných možností.“

Emile Ajar, Soukromá linka důvěry

Když jsem se ohlížel za životem paní Libuše Votavové, uvědomil jsem si, že to je vzpomínání nejen na ni, ale na mnoho lidských příběhů. Bylo to zjevné i při četbě všech kondolencí, které mi přeposlal Libuščin syn Felix. Ona byla skutečně součástí mnoha lidských příběhů ze všech možných oblastí života.

Není možné si povídat s někým v Uhříněvsi a nenarazit na reakci při vyslovení Libuščina jména – ano, ta mě učila!, ano, s ní jsme spolupracovali při kontaktech s Finchley Reform Synagogue, ano, s ní jsem se setkávala při přípravě aktivit v Občanském sdružení pro Uhříněves, ano, s ní jsem se setkávala u Baráčníků.

V jejím životě se setkala mnoho lidských příběhů. To už tak v našich životech je – zvláště, když se někdo dožije téměř 92 let jako Libuška. Narodila se 26. 12. 1930 Stanislavovi a Marii Semeckým v Uhříněvsi. Tatínek byl skaut, i za války u nich doma na zdi visela fotografie T. G. Masaryka. A paní Libuška ráda vzpomínala, jak ji pan učitel důvěřoval a posílal ji za války s finanční pomocí do ohrožených rodin. Moc ráda také vzpomínala na život v evangelickém sboru, na setkávání ve sdružení mládeže. Vystudovala gymnázium při učitelském ústavu, celý profesní život byla učitelkou. Paní

Libuška se vdala za pana Felixe Votavu a prožili spolu krásné manželství. Měli dva syny – Dalibora a Felixe. A vnoučata. A pravnoučata. Bylo o čem mluvit. A o své rodině mluvila ráda.

Ale paní Libuška příběhy jakoby přitahovala. Takže nevyprávěla pouze o svých nejbližších. A především, ona se lidským příběhům

otevřela a snažila se je uchovávat. A to skutečně ne pouze o těch významných – jakkoliv i jejich příběhy uchovávala – například moc ráda vzpomínala, jak jako dívka, členka sdružení mládeže evangelického sboru v Uhříněvsi, šla spolu s ostatními pěšky na Staroměstské náměstí, kde po válce dirigoval Rafael Kubelík *Mou vlast*. A jak tam jeli spolu s manželem v roce 1990, aby si poslechli *Mou vlast* pod taktovkou Rafaela Kubelíka znovu.

Ale to kouzelné, to uchvacující bylo, že skutečně nikdo pro ni nebyl „obyčejný“. Že pro ni neexistoval lidský příběh, který by nestál

za to uchovat. Který by nestál za to vyprávět, připomínat. Právě proto jsem vybral pro chvíle rozloučení s paní Libuší Votavovou úryvek z knihy Émile Ajava.

A tak jsme každý z nás, jak tu jsme, a mnoho lidí, kteří sem nemohli přijít, naplnění vděčností, že jsme alespoň trochu mohli být součástí nádherného života paní Libuše Votavové. Součástí jejího příběhu, který nebyl vždy jednoduchý, který neprobíhal v jednoduchých dobách. Ale který byl naplněný chutí žít, byl svědectvím o tom, že každý lidský příběh je obrovským darem. Obrovským darem od Boha.

V zářijovém vydání sborového dopisu jsme uveřejnili prosbu o podporu Pro Dialogu, z.s. Přinášíme informaci k aktuálnímu stavu.

- JO -

Dopis přátelům a podporovatelům Pro Dialogu

Milí přátelé, kolegové, současní a budoucí podporovatelé Pro Dialogu!

Před nějakým časem jsme Vám psali hodně naléhavý dopis s prosbou o pomoc. Informuji Vás, že díky Vaší pomoci se podařilo přežít do dnešního dne. Od rozeslání dopisu jsme získali od jednotlivých dárců 120 000 Kč, od Městských částí města Prahy 185 000 Kč a od firem 50 000 Kč.

Vám, kteří jste přispěli jakoukoli částkou velice děkujeme. To, že jste porozuměli naší situaci, tomu, že jde opravdu o existenci nebo neexistenci, i tomu, že i malé částky v součtu způsobí velkou věc, je pro nás obrovským povzbuzením. Vážíme si velice toho, že jste nám poslali své dary i přesto, že je tolik míst, kam je potřeba dary směřovat, i přesto, že jste v tomto roce mnozí už poslali nemálo peněz na různá potřebná místa – například Lékařům bez hranic, Diakonii nebo Charitě a dalším, kteří Vás také požádali a o jejichž potřebnosti naprosto nepochybujeme.

Jsme naplněni vděčností za dary, zároveň však sdělujeme, že nám stále chybí 600 000 Kč na financování Pro Dialogu do konce roku 2022 a na kritický leden 2023, kdy ještě nedorazí žádné dotace. Bohužel jednání s MPSV, MSp a velkými firmami bylo zatím neúspěšné.

Možná je součástí Vašeho prožívání adventní doby a Vánoc podpořit někoho, kdo potřebuje pozornost a účast ostatních lidí. Nemohli bychom to letos být my, protože podporujeme děti, aby neztratily ten základní lidský vztah, vztah s otcem a matkou?

Deset let podporujeme děti a jejich rodiny, ve kterých došlo k dramatickým rozchodům, dlouhodobým hlubokým neřešeným konfliktům nebo k brutálnímu násilí.

Prosíme, pomozte Pro Dialog zachovat svým darem. Dary jsou odpočitatelnou položkou při výpočtu daní až do výše 15 % ze základu daně, pokud úhrnná hodnota darů ve zdaňovacím období přesáhne 2 % ze základu daně nebo činí alespoň 1000 Kč. Potvrzení o daru nebo návrh smlouvy o daru zašleme obratem.

Darovat můžete jakoukoli částku na náš účet u České spořitelny č. 3266963369/0800 nebo u Fio banky č. 2301067611/2010.

Píšeme Vám, protože někteří z Vás někoho z nás osobně znáte, víte, že odvádíme potřebnou práci. Možná znáte někoho, kdo by rád podpořil organizaci, která pomáhá dětem přežít rozpad rodiny? Moc Vás prosíme, řekněte o nás lidem.

Napište nám, moc rádi si s Vámi domluvíme setkání a rozhovor. Zajímají nás Vaše názory, otázky, připomínky, nebo i projevy nesouhlasu.

Za Pro Dialog s přáním pokoje a radosti v adventu a o Vánocích

Jindřiška Krpálková

Jak se namalují dokonalé vánoce

Miroslav Holub, *Tak zvané srdce*

Nahoře se namaluje
nebe hebké jako žabí vlas.
Dolů se naleje trochu tmy
ohřáté na pokojovou teplotu
nebo ještě trochu víc.

Ve tmě se kočičím drápkem
vyškrábne stromek,
nejkrásnější stromek,
o jakém se ani nezdá
všem fořtům světa.

A stromek začne
sám od sebe svítit
a celý obraz už přede
zelenou radostí,
purpurovou nadějí.

Ano, ale teď pod stromek
musíte položit
to
hlavní,
to, co si nejvíce přejete,
to, čemu zpěváci při kytáře
říkají štěstí.

Kočka to má lehké,
kočka tam položí myš,

setník si tak položí
největší tryskovou halapartnu,
která střílí, pálí a salutuje,
vrabec si tam položí
pár stébel na hnízdo,
pan oficiál si tam položí
vyřízený spis s červenou mašlí,
motýl si tam položí
nové latexové paví oko,
ale co tam položíte vy?

Přemýšlíte, přemýšlíte,
až den začne šedivět,
až řeka skoro odteče,
až i žárovky začnou zívát,
přemýšlíte
a nakonec

tam v té tmě vypijákujete
mlhavé bílé místo,
trochu jako dukát,
trochu jako loď,
trochu jako luna,
trochu jako krásná tvář
druhého člověka,

mlhavé bílé místo,
možná spíš jako prázdno,
nebo opak něčeho,
jako nebolest,
jako nestrach,
jako nestarost,

mlhavé bílé místo,
a jdete spat
a říkáte si,
ano, už to umím,
ano, už to vím,
ano,
příště už
namaluji
ty nejlepší Vánoce,
co kdy byly.

Farní sbor ČCE v Uhříněvsi a v Říčanech

telefon: 211 222 198

mobil: 607 886 447

<http://uhrineves.evangnet.cz>

redakční e-mail: jiri.ort@evangnet.cz